

HAKAN AKDOĞAN

KENET

KENDİ KÜÇÜK TARİHİMDE arka odacıkta bıraktığım, yenilgiyle bitireceğimden emin olduğum bu hesaplaşmadan kaçamayacağımı biliyorum. Bu çam esintisi uzun zamandır o arka odacıkta uyuklayan eski bir tanıdığı uyandırıyor. Kendimi hiç yabancı hissetmediğim küçük koşturmacalar, çörek kokuları, ormandan yükselen kuş sesleri, salıncak gıcirtısı, neşeli çocukların yaydığı mutluluk hissi omurgamdan enseme doğru ağır ağır yükselen bir ürpertiye dönüşüyor. “Mekân zamanın yuvasıdır,” demişti yakınlarda kaybettiğim Sefarad bir dost. Şimdi daha iyi anlıyorum ne demek istediğini. Yirmi altı yıl önce terk ettiğim, terk etmek zorunda kaldığım bu kasabaya Özgür ile gelmenin yanlış bir seçim olduğunun başından beri farkındayım. Benim için kaçınılmaz olan bu yolculuğa tanık olmasını içten içe arzuladım. Bir kez konuşmuştuk yanlış hatırlamıyorsam, burada geçirdiğim dört yılın bende uyandırdığı tedirginliği hiç sevmemiş, konuyu geçiştirmiştim. O da bir daha sormadı. Şimdi anlasın istiyorum insanların birbirlerinin kısacık öykülerine tanık olup onları bütünüyle tanıyamayacaklarını. Kocaman hayatta sözü bile edilemeyecek küçük bir zaman parçasının anlaşılabilmesi için geçmişteki kimi ayrıntıların bir araya gelmesinin kaçınılmazlığını görsün istiyorum.

Özgür, pansiyonun ne kadar şirin olduğunu düşündüren yüz hareketleriyle bahçede bir masaya yerleşiyor. “Sakın söyleme çalışanlara,” diyor. Karşısındaki sandalyeye otururken neyi söylemeyeceğimi anlamadığımı belirten bir işaret yapıyorum. O sırada garson geliyor. Konaklama yapıp yapmayacağımızı soruyor. Yapacağımızı ama öncesinde biraz dinlenmek istediğimizi söylüyorum. “Dinlenirken sipariş vermek isterseniz beni çağırabilirsiniz,” diyor. Teşekkür ediyorum. Gidiyor. “Neyi söylemeyeceğim?” diyorum Özgür’e. “Yahu buranın artık senin olduğunu,” diye fısıldıyor etrafa bakınarak. Sürprizi seven bir çocuk gibi “Tamam,” diyorum hınzırca sırtarak, biraz da utanarak.

Pansiyonun adı değişmemiş ama tabelası değişmiş. Pansiyonu çevreleyen duvarların o beton donukluğu kaybolmuş. Karamel rengi ahşabın sıcaklığı sorunu çözmüş. Bahçedeki meyve ağaçlarından ikisi kesilmiş. Biri duttu, sanırım diğeri de erikti. Anlayabiliyorum. Zor ağaçlar. İyi bakılmazlarsa bitler yüzünden yapış yapış olan yapraklar, o bitleri yemeye gelen böcekler, hemen onların peşinden meyvelere üşüşen sinekler bezdirir insanı. Ormana bakan taraftaki kavaklar artık yok. On bir taneydiler. Bahçedeki küçük süs havuzunun yerine misafirlerin girebileceği orta büyüklükte bir yüzme havuzu yapılmış. Kavaklar da bu yüzden kesilmiş olmalı çünkü onlar olsaydı muhtemelen saat ikiden sonra havuza güneş gelmezdi, ayrıca kavaklardaki saksaganlar havuzu fena pisletirdi. Yine de o ihtişamlı ağaçların çıkarttığı sesler buranın en sevdiğim özelliğiydi. Saksaganların çığlıkları bile o günkü gibi kulağımda. Gerçi daha canlı bir yer haline gelmiş böyle olunca. Birçok insan havuz kenarında, çimenlerde, masalarda eğleniyor. Böyle mekânların genel sorunu olan yüksek sesli kötü müzik derdi de yok. Doğanın sesleri çoluk çocuğunkilere karışıyor. Uğultusu arada bir ormanın varlığını hissettiriyor.

YİRMİ İKİ YIL önce annemle taşındığımızda burası kasabanın sonuydu. Anlayabildiğim kadarıyla şimdi ortasında bir yerlerinde kalıyor. Denize doğru genişlemiş yerleşim. Pansiyonun bahçesinde oturup Feriha ile konuşurduk. Pek koşturmazdık diğerleri gibi; koşturamazdık. Şimdi soyunma kabini haline getirilmiş köşede ayakları ferforje, tablası mermer bir masanın iki yanındaki sandalyelere otururduk Feriha ile. O köşede anlattıklarımı büyük bir ilgiyle dinlerdi.

“Evcil domuzlar neden homurdanır durur, biliyor musun Feriha?”

“Bilmiyorum. Keyiften mi?”

“Keyiften değil.”

“Sıkıntıdan mı?”

“Hayır. Burunlarındaki sinekleri kovmak için. Homurdandıkça burun kanatları hareket eder. Sinekler de kaçar. Şöyle...”

“Epey homurdandın. Burnun da oynadı.”

“Peki vahşi domuzlar neden homurdanır?”

“Pek burnunu oynatmadın. Sinekleri kovmak için değil o zaman.”

“Evet. Yaban domuzları rakiplerini uzak tutmak, onları tehdit etmek için homurdanırlar. Onların sinek derdi yoktur çünkü sürekli hareket halindedirler. Evcil domuzların homurdanmaları bir yere tıklıyken rahat etmeleri içindir.”

“Ne yapsınlar? Tıklımışlar işte!”

“İşte onlar mızımızlanır. Vahşi domuzlar tehdit eder.”

“Yani?”

“Yani ormanlık alanda homurtu duyunca kaç. Kovalanacak olan sinek değil, sensin.”

İkimiz de gülerken kendimi bir yaban domuzuna benzetmiştim. Yaban domuzlarından kaçmanın en iyi yolunun hızla ağaca tırmanmak olduğundan da bahsetmiştim. Kaçarken tırmanılacak ağacı o stres durumunda seçmenin önemini anlatmıştım.

Yalnız kalmayı severdim. Rahatsız edilmedikçe homurdanmazdım. Sürekli hareket halindeydim ama bir gün dışlerimi birilerine geçirecektim. Tek başıma dolaşır, okul bahçesindeki oyunlara katılmazdım. Beden eğitimi derslerinden kurtulmak için sürekli ayak bileklerimin ağrıdığını söyler, kenarda otururdum. Derslere girmeyişimin asıl nedeni çeteden korkmam değildi; Feriha'nın da raporlu olarak derslere girmemesiydi. Onunla zaman çok güzel geçiyordu. Veli toplantısında beden eğitimi öğretmeni, anneme rapor getirmesek sınıfta bırakacağını söylediğinde doktora gitmiştik. Hiçbir sıkıntım olmadığı ortaya çıkınca azarı işitmiştim. Sonra birkaç hafta derslere girmiş, epey hırpalanmıştım. Kolay kolay hırpalanmazdım aslında. Özellikle bacaklarım hem sürekli ağaçlara tırmanmaktan hem bütün gün bisikletle gezmekten oldukça güçlüydü ama futbol maçlarında çeteden yediğim tekmelerden ayak bileklerim gerçekten ağrımaya başlamış, elbette ne öğretmeni ne de annemi buna inandırabilmişim.

Ben o zamanlar belgeselleri defalarca izliyor, doğayı, hayvanları hayranlıkla öğreniyordum. Özellikle nadir yetişen ağaçlarla, tırmanıcı hayvan türlerine hayrandım. Bunun uçmak kadar özel bir yetenek olduğunu düşünürdüm. Onlardan öğrendiklerimle kendimi geliştirmeyi de başarmıştım. Her türden ağaca çok hızlı tırmanabilirdim.

Feriha anlattıklarımın aklına takılanları sordukça konu genişliyor, başka şeyler anlatmaya devam ediyordum. Böyle zamanlarda iyi hissediyordum. Güzel kızdı Feriha. Babası bütün kasabanın tanıdığı, saygı duyduğu bir ziraat mühendisiydi. Saat kaç olursa olsun tarlasında, bağında, bahçesinde sorunu olan herkese hemen yardıma koşardı. Annesi de babasıyla aynı okuldan mezun olmuş sonra evlenmişlerdi. Pansiyonun karşısındaki üç katlı küçük binanın orta katına yerleşmişler, belediye binasının sokağına da küçük bir ofis açmışlardı. Feriha doğunca annesi çalışmayı bırakmıştı.

Feriha ile görüştüğüm zamanların dışında ya belgesel izler ya derslerime çalışır ya da bisikletimle kasabanın her tarafına gider, beğendiğim ağaçlara tırmanırdım. Seçim bana bırakılsa pılyı pırtıyı toplar, ormanın derinliklerine sığınır, en sevdiğim kırmızı meşe ağacına bir ev yapar, tek başıma yaşamaya başlardım. Teoride böyle bir ortamda yapmam gereken her şeyi biliyordum. Bilgi olduktan sonra da uygulamaya geçirebilirdim, elimde yeterli donanım olursa. En sevdiğim hediyeler de çakı, bıçak, ip, uyku tulumu, kamp feneri gibi malzemelerdi. On sekiz yaşıma gireceğim gün için hazırlık yapıyordum. O günün sabahı herkes uykudayken gidip izimi kaybettirecektim. Son dönemlerde Feriha'nın da benimle gelebileceği düşüncesi geziniyordu aklımda. Benden iki ay dört gün büyük olduğu için benden önce reşit olacak, kanuni bir problem de kalmayacaktı. Uygun bir fırsatta konuyu açacaktım. Eğer gelecekse yeni malzemeler depolamam gerekecekti.

ÖZGÜR, BU BOYUTTA bir pansiyon için oldukça büyük denilebilecek kütüphaneden romanlarımdan birisini çekip alıyor. Ön sayfasına attığım imzanın üzerine Bahattin için yazdığım yazıyı duyabileceğim yükseklikte bir sesle okuduktan sonra bana bakıp gülümsüyor: *Sıradanlık bir yalnızlık örtüsüdür. Tabutun üzerindeki gibi...* “Bir gassala yazılabilecek en anlamlı cümleler,” diyor gülererek. Sonra kitabı açıyor. İlk paragrafı da okuyor: *Çirkinim. Çirkinliğinin farkında olan başka çirkinler ilgileni benimle. Çirkinler bunu birbirilerine hiç söylemezler. Onlar, güzel insanların âşk hikâyelerini kendilerine uyarlayarak tatmin olurlar. Çirkinlik sessizce kabullenilen, çaresi olmayan bir hastalık gibidir.*

“Sen çirkin değilsin,” diyor.

“Çirkinim.”

“Metaforik olarak çirkinlikten bahsediyorsun yani.”

“Romandaki karakter ben değilim bir kere. Kurguyla gerçek...”

“Yine girme o konulara. Konuşacak bir şeyler başlatmaya çalışıyorum. Sana da güzel bir cümle kurmaya gelmiyor,” diye sözü-mü kesiyor sinirlenerek.

Her seferinde aynı salaklığı yaptığım için kendime çok kızıyorum. Bana güzel şeyler söylemediği için sitem ediyorum sonra da batırıyorum. Önümden seğirtip bahçeye çıkıyor. Köşedeki masaya oturuyor. Buraya Özgür’le gelme fikrinin doğru olup olmadığından öte miras işleriyle bazı düzenlemeleri o yanımdayken yapıp yapamayacağım üzerine düşünmeliydim. Çaresiz, gidip ben de yanına oturuyorum. Bir süre sessizlik olacağının işareti bu.

Pansiyon annemin kuzeni Bahattin’indi. Bahattin’e de babasından miras kalmıştı. O da orman işletmelerinin misafirhanesinden çıkıp pansiyonun girişteki odasına taşınmıştı. Gassallıktan da vazgeçmişti. Hem gassal olmak hem pansiyon işletmek kasabalıya tuhaf gelmişti başlarda. Sonra alışmıştı herkes. Nasıl yapacağını bilmediğinden işletmesi için Melahat Hanım ile anlaşmıştı. Kadının bir tatil yöresinde benzer bir yerde pansiyon işlettiğini duymuştu. Birçok yetkiyi de noter üzerinden ona devretmişti. Böylelikle birçok resmi sorun aşılmış oluyordu. Melahat Hanım hiç evlenmemişti. Annesi öldükten sonra dayısıyla yaşamaya devam etmişti. Pansiyon, Melahat’tan sonra sıcak bir eve dönüşmüştü. Temizlik kokusu, güzel yemeklerin kokusuna karışıyordu. Sadece Bahattin değil kalan herkes çok memnun oluyordu. Bahattin kendisine bakan bir anne edinmiş gibiydi.

Arada bir hesap defterlerini kontrol ediyor, jandarmaya gerekli bildirimleri yapıyor, vergileri ödüyordu. Hayatı pansiyon ile gasilhane arasında geçiyor, bunun dışında pek dışarı çıkmıyordu. Her ayın ilk cuma günü sabah çok erken berbere gidip tıraş oluyor sonra kasabaya on beş kilometre mesafedeki kaplıcada birkaç saat terliyor, keseleniyor, sabunlanıyordu. Bu saatler onun için çok zor geçiyordu ama gerekliydi. Bir an önce gasilhaneye ya da pansiyona dönmek istiyordu. Dış dünya onu huzursuz ediyordu.

Nedensizce ben de ona “Dayı!” derdim. Annemin kardeşiymiş gibi hissedirdim. Çok yakın davranırdı bana. Hiç üşenmeden her sorumu

cevaplardı. Annemi de defalarca gerçek kardeşi gibi koruyup kolladığına şahit oldum. Bir gün ona sadece adıyla seslenmemi söyledi. “Dayı, demeni istemiyorum,” cümlesini kurmanın başka bir yoluydu. Ben belki de güven ihtiyacımdan ona “Dayı!” demeyi seviyordum ama bir daha demedim. Bize pansiyonun iki odalı, mutfaklı en büyük dairesini vermişti ev bulana kadar. Sonra ev aramaktan vazgeçmemizi istedi. “Burada kalın,” dedi, “hem de bana yardımcı olursunuz.” Annem öyle sevinmişti ki boynuna atlamıştı Bahattin’in.

Özgür küskünlüğünü uzatırsa ne yapacağımı kurgularken “Anlatsana,” diyor, “buralarda başka anın var mı unutmadığın?” Mutluluktan yerimde duramıyorum. Elinde fırsat varken söylediklerime takılmıyor. Hemen ormanın girişine doğru uzatıyorum işaret parmağımı.

“Ağaçların önündeki boş alan var ya. Kasabaya taşındığımız ilk sonbaharın serinliğinde orada ‘Elma Festivali’ düzenlenmişti. Sabah başlayıp akşam biten festivalde yarışmalar yapılacaktı. En güzel buzağı, en güzel kuzu, en güzel elmalı kek, elma çekirdeği güzeli... Tuhaf tuhaf etkinlikler vardı. Günün sonunda da en güzel elma yarışmasının sonuçları açıklanacaktı. Kasabalıların çoğuyla civar köylerde elma yetiştiren herkes alanda olurdu her sene. Yoğun ısrarlarım üzerine annemle katılmıştık festivale. Annem kermes için sarmayla kek yapmış, ben standın başına geçmiştim. Yarışmalar yapılırken kurulan küçük sahneye yaklaşıyor, heyecanla favorimi destekliyordum. Sıra en büyük yarışmaya geldiğinde annemin yaptığı her şey bitmişti. Annemi kilimin üzerinde uyuklarken görünce ben de festival alanının bitişindeki ağaçlara bağlı kuzularla buzağuları sevmeye gittim. Ormanın girişinde başlarını önlerine eğen bu yavru hayvanlara dokundum uzun uzun. Bir an ormanın içinden bir esinti hissettim. Beni çağıran bir ses belki. Biraz yürüdüm. İlk ağaçları geçtim. Korktum. Festival alanından gelen sesleri duyduğum sürece sorun olmadığını

düşünerek yürüdüm. İlerledikçe korkum azaldı. Nedenini bilmeden sola saptım. Sesler oradan daha iyi duyuluyordu. Sesleri duyduğum sürece dönebilirdim nasılsa. Büyük kırmızı yapraklı ağacı gördüğümde donakaldım. Bunca yeşilin içinde şaşırtıcıydı. Ağaca doğru gidip gövdesine dokundum. İki avcumun arasından da kulağımı dayadım. Fısıldadığına yemin edebilirim. Tırmanmaya çalıştım. Birkaç metre çıktım. Oturabileceğim bir genişlikten yukarı baktım. Heyecanla gülümsedim. Orada ne kadar zaman geçirdiğimi anlayamamıştım. Seslerin kesildiğini fark ettiğimde büyük bir korkuyla ağaçtan indim. Festival alanına doğru koşmaya başladım. Vardığımda herkes gitmişti. Deli gibi etrafta koşturup beni arayacağını düşündüğüm annem hâlâ uyukluyordu. O kadar rahatlamıştım ki onun orada olduğunu görünce, yanına uzanmış, ben de uyuklamıştım.

“Sonra?”

“Karanlıkta uyandık. Nasılsa yolu bulacağımı bildiği için herkes gitse de beklemiş. Kahkahalar atarak toplanıp pansiyona döndük.”

“Ne güzelmiş!”

“Güzeldi, evet.”

“Burada, böyle yerlerde ne mutlu anıları olur çocukların!” diyerek derin bir nefes aldı.

Bir süre sessiz kaldık. İncecik bir esinti arada bir gelip geçerken bir yandan Özgür’ün benden giderek kopuşu, bir yandan da Bahattin’den bana miras kalan bu mekânda yaşananların tortusu canımı acıtıyordu. Öyle mutlu anıları olmuyor çocukların böyle yerlerde her zaman. Havuzda iki çocuk oynuyordu. Bir kadın onları şezlongundan seyrediyordu. Bütün duygular iç içeydi. Zaman durmuştu. O an, bütün yaşam için yeterdi. Geçmişle geleceği içinde tutan o tek mükemmel an.